

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	Klundert	Datum	15 mei 2025
E-mail	i.van.de.klundert@utrecht.nl	Kenmerk	30225601/20250325/PM
Type brief	Aanbiedingsbrief	Onderwerp	Duurzaamheidsverslag, Voortgangsrapportage Energie, Bomenbalans en Meerjaren Groenprogramma 2024
Bijlage(n)	4	Beleidsveld	Milieu en Emissieloos Vervoer

Geachte leden van de raad,

Hierbij sturen we u het Duurzaamheidsverslag en Voortgangsrapportage Energie van de stad 2024 toe inclusief bijbehorende bijlagen:

- Bomenbalans 2024
- Rapportage Meerjaren Groenprogramma voortgangsrapportage 2024

Op uw verzoek (overgenomen motie 2014/M81) maken we jaarlijks deze rapportages om u meer gedetailleerd te informeren over de resultaten van de maatregelen die we nemen om de klimaatcrisis tegen te gaan, minder afhankelijk te zijn van anderen voor onze energievoorziening en een gezond stedelijk leven te bevorderen. De verslagen zijn bedoeld als verdiepende informatie naast de informatie in de jaarstukken.

Bij de voorjaarsnota 2024 heeft u [Motie 320 Maak Duurzaamheidsverslag onderdeel van P&C cyclus](#) aangenomen. Dit betekent dat we vanaf dit jaar het Duurzaamheidsverslag onverkort bij de verantwoording aan de P&C-cyclus is toegevoegd en daarmee de motie is afgedaan. De opzet van het Duurzaamheidsverslag en de Voortgangsrapportage Energie in de stad zijn ongewijzigd.

In deze brief gaan we achtereenvolgens in op de volgende onderdelen:

1. Een korte toelichting op het Duurzaamheidsverslag en Bomenbalans 2024 inclusief Meerjaren Groenprogramma
2. Een korte toelichting op de Voortgangsrapportage Energie van de stad 2024

Duurzaamheidsverslag en Bomenbalans 2024

We willen onze bewoners een fijne en gezonde leefomgeving bieden. Een groene en klimaatbestendige leefomgeving die uitnodigt tot sporten, spelen en bewegen. We voelen ons verantwoordelijk om te helpen de achteruitgang van de biodiversiteit te stoppen en werken aan een natuurinclusieve stad. Om de klimaat- en biodiversiteitscrisis te bestrijden en onafhankelijker te worden van anderen voor onze energievoorziening werken we aan maatregelen in de stad. Dit doen we onder andere door de stad aantrekkelijk te maken om te gaan fietsen en wandelen en schoon vervoer te stimuleren. We stimuleren een circulaire economie die bijdraagt aan de klimaatdoelen. En we werken aan de transitie naar een duurzaam energievoorziening om minder afhankelijk te zijn voor onze energievoorziening van anderen. In het Duurzaamheidsverslag maken we aan de hand van 91 indicatoren de balans op voor de Utrechtse leefomgeving.

Klimaatadaptatie en groene leefomgeving

De gevolgen van klimaatverandering in de stad zien we ook in het Duurzaamheidsverslag 2024. We zien minder meldingen van grondwater -en wateroverlast in de stad dan in 2023 (hoofdstuk3). Maar ook 2024 was een nat jaar waardoor het aantal meldingen relatief hoog was (29 grondwateroverlastmeldingen en 1.187 meldingen van water op straat). We werken gestaag door om de stad klimaatbestendiger te maken door bij alle ingrepen zoveel mogelijk regenwater vast te houden. In 2024 is 10,6 ha afgekoppeld, waarvan 2,5 ha is vergroend. Hiervan betrof 0,6 ha groene daken die met onze subsidie zijn aangelegd. Nieuw is dit jaar dat we gegevens over de zwemwaterkwaliteit in Utrecht in het Duurzaamheidsverslag hebben opgenomen (hoofdstuk 3). Dit geeft invulling aan onze over de waterkwaliteit en zwemwater zoals die in de [Visie Water en Riolering](#) en [Beleidsnota Stadswater](#) zijn vastgelegd. De indicatoren over klimaatadaptatie, zoals groene plekken, het percentage groenbedekking en schaduw op loop-en fietsroutes, werken we dit jaar verder uit ([raadsbrief](#) Verzamelbrief Klimaatadaptatie, 10 april 2025).

Tijdens de behandeling van de Jaarstukken over 2024 is toegezegd om bij de Jaarstukken over 2024 met een beter inzicht te komen over het aantal geplante bomen. In het Duurzaamheidsverslag is dit verwerkt in hoofdstuk 4 en de Bomenbalans. Er is in 2024 99 m² groen en water per huishouden, een daling van 1 m² per huishouden.

We beheren ongeveer 135.000 park-, laan- en straatbomen en daarnaast 190 hectare bos- en bosplantsoenen in Utrecht (peildatum 6 maart 2025). Ten opzichte van vorig jaar is het aantal park- en straatbomen stadsbreed gestegen met ongeveer 1.100 stuks. In de gemeente wordt op dit moment een nieuw beheersysteem voor het groen geïmplementeerd. Hierdoor zijn de data van de bomenbalans niet geheel bijgewerkt. We verwachten volgend jaar de achterstand in het beheersysteem te hebben bijgewerkt.

Circulaire economie

Over de circulaire economie rapporteren we dit jaar volgens de vastgestelde prioriteiten uit de Beleidsnota Utrecht Circulair 2030. De prioriteit circulair opdrachtgeven en inkopen vindt u in hoofdstuk 14. In 2024 werd 55% van de inkoopopdrachten circulair aanbesteed. Dit is het hoogste percentage dat we ooit gemeten hebben. De overige circulaire prioriteiten zijn in hoofdstuk 12 te vinden te weten circulaire bedrijvigheid en circulair ondernemerschap, circulaire gebiedsontwikkeling en circulair bouwen en circulaire materiaal- en reststromen. De indicatoren genoemd in de beleidsnota Circulair zullen in 2025 verder worden uitgewerkt. Indien de indicatoren voldoende uitontwikkeld zijn en een nulmeting is uitgevoerd, krijgen deze indicatoren een plek in een volgend Duurzaamheidsverslag.

In de [Raadsbrief Plan van aanpak n.a.v. Auditrapport 213a onderzoek 'Afval'](#) hebben we toegezegd bij de Verantwoording 2024 u te informeren over de aanpassingen die we in de inwonersenquête doorvoeren om meer inzicht te verkrijgen in de tevredenheid van bewoners over de afvalinzameling. Bij de behandeling van de verantwoording 2023 en in het Auditrapport 213a onderzoek 'Afval' hebben we geconstateerd dat de indicator 'Gemiddeld rapportcijfer voor inzameling van afval' niet goed past op onze programmadoelstelling. We realiseren ons dat de waardering voor de afvalinzameling beïnvloed kan worden door veel (externe) omstandigheden waar we geen concreet zicht op hebben. In het najaar maken we daarom gebruik van het bewonerspanel om verdiepende vragen te stellen over de waardering en een compleet beeld van de waardering van onze dienstverlening te verkrijgen. Voor de verdieping stellen we aanvullende vragen over onder andere:

- zaken die de waardering bepalen, zoals onze inzamelwijze, inzamelfrequenties, de netheid van de openbare ruimte en de containers en de beschikbaarheid van de containers.
- het gemak om afval te scheiden
- communicatie- en informatievoorziening
- het gebruik van de afvalscheidingsstations en op welke wijze inwoners van grofvuil afkomen.

Het bewonerspanel geeft een goede indruk, maar is niet een hele goede afspiegeling van alle inwoners van Utrecht: het is niet representatief. Daarom zoeken we ook een mogelijkheid om de inwonersenquête uit te breiden met een verdiepende vraag, wat wel representatief is. Het is daarvoor zaak dat de vragenlijst niet langer wordt. Als dit lukt, zal het bewonerspanel en de enquête ongeveer tegelijkertijd plaatsvinden.

Duurzaamheid vervoer

In het hoofdstuk duurzaamheid vervoer (8) zien we dat het aandeel fiets voor verplaatsingen in de stad stabiel blijft met 44% (ten opzichte van 2022: 43,6 %) evenals het aandeel lopen; 33% (in 2022 was 33,8%). Het aandeel lopen blijft nog altijd flink hoger dan voor de coronamaatregelen. In 2024 waren er 1.000 elektrische deelfietsen, evenveel als in 2023. Dit is het maximale aantal elektrische deelfietsen volgens het voertuigplafond in de gemeentelijke regelgeving. Het aantal deelauto's nam in 2024 voor het eerst af naar 826. Dit is een landelijke trend. Deelauto-aanbieders richten zich steeds meer op het efficiënter gebruik van hun vloot. In Utrecht zijn er 221 deelauto's per 100.000 inwoners. Daarmee staat Utrecht op de tweede plaats van Nederland. Veel meer informatie over mobiliteit is straks ook te vinden in de [mobiliteitsmonitor](#) die voor de zomer aan u wordt toegestuurd. Het aantal laadpunten in stad blijft toenemen. Ten opzichte van 2023 is het aantal publieke laadpunten met 14% gestegen.

Biodiversiteit en dierenwelzijn

In het Duurzaamheidsverslag zijn wederom de huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ringslang opgenomen, zoals we jaarlijks doen (hoofdstuk 5). Alle trends die we zien zijn redelijk stabiel met uitzondering van de gierzwaluwen waar we een daling zien. De exacte oorzaak hiervan is onduidelijk. Er zijn geen signalen van vrijwilligers dat er daadwerkelijk minder bezette nesten zijn. We moeten volgend jaar kijken of de daling eenmalig is. Daarnaast zijn er dit jaar enkele nieuwe soorten toegevoegd waarover we niet elk jaar rapporteren ([raadsbrief](#) 5 oktober 2021): de paddenstoel, eekhoorn, das, rugstreeppad, konijn, otter en weidebeekjuffer (hoofdstuk 5). In het Lunettenpark werd een nieuwe paddenstoelsoort ontdekt, en langs de grachten werden maatregelen genomen om vleermuizen een geschikte leefomgeving te bieden.

Ook in het hoofdstuk Dierenwelzijn (hoofdstuk 7) zien we geen ingrijpende veranderingen. Wel is er een lichte daling te zien in het aantal honden en katten dat in 2024 is afgestaan ten opzichte van 2023. Het aantal opgevangen wilde vogels is toegenomen. Dit kan mogelijk te maken hebben met veranderingen in leefomstandigheden of weersinvloeden, maar hier is nog geen concrete verklaring voor. Verder blijft de Dierenambulance een cruciale rol spelen, met ruim 16.000 ontvangen vragen, een aantal dat vergelijkbaar is met voorgaande jaren. Deze cijfers laten zien dat het bewustzijn rondom dierenwelzijn hoog blijft en dat inwoners alert blijven op dieren in nood.

In 2024 vonden vijf evenementen met dieren plaats, waaronder Sinterklaasintochten en Elfia. De gemeente wil hierover in gesprek gaan om het welzijn van de dieren te verbeteren.

Voortgangsrapportage Meerjaren Groenprogramma 2024

In 2024 zette Utrecht grote stappen in de vergroening van de stad. Het programma Groene Schaalsprong versnelt en versterkt de vergroening van Utrecht. Er werd gewerkt aan monitoring, beleidsinstrumenten en samenwerking met stedelijke partijen en inwoners, mede naar aanleiding van het Rekenkamerrapport "[Vergroening, van droom naar daad](#)".

Internationale aandacht was er tijdens het Future Green City World Congress, waar 1.500 deelnemers uit 60 landen kennis uitwisselden over duurzame stedelijke ontwikkeling. Daarnaast tekende Utrecht het Berlin Urban Nature Pact en ondertekende als eerste Nederlandse gemeente het manifest Stop Ecocide om strengere milieuwetgeving te steunen.

In verschillende wijken, waaronder Rivierenwijk, Noordwest en West, werden straten vergroend in samenspraak met bewoners. Groene pop-up-elementen zoals fietsvlonders en zitplekken werden als volwaardig project ingevoerd om het gesprek over een andere inrichting van de openbare ruimte op gang te brengen. In Overvecht werd het Groene Lint uitgebreid met meer biodivers groen, speelplekken en ontmoetingsruimtes. Daarnaast zijn de groen-blauwe verbindingen verder uitgebreid, onder andere met de ontwikkeling van Oeverpark Stadseiland en het Demkapark.

Er werden duizenden zaailingen en fruitbomen uitgedeeld, en op het Jaarbeursplein werd met het Bomenbal Utrecht getoond hoe een groene stad eruit kan zien. Daarnaast werden twaalf schoolpleinen klimaatbestendig gemaakt met extra bomen en struiken. De website Visdeurbel trok wereldwijd 2,7 miljoen bezoekers, en met het AI-project Luistervink konden bewoners live vogelgeluiden herkennen in vier Utrechtse parken.

Gezonde leefomgeving

Voor het beeld van de luchtkwaliteit (hoofdstuk 9) hebben we gebruik gemaakt van de cijfers over 2023, omdat de cijfers over 2024 op het moment van schrijven nog niet beschikbaar zijn. We zien een gestaag dalende trend bij de luchtkwaliteitsconcentraties. Helaas is de uitstoot van fijnstof nog niet onder de waarden die de WHO adviseert, daarom hebben we aanvullende maatregelen voorgesteld aan de gemeenteraad.

In 2024 zijn er 498 meldingen over houtrook ontvangen. Dit is een stijging ten opzichte van 2023 (301). Vanaf 1 januari 2025 mag er in Utrecht buiten géén vuur op hout gestookt worden. In 2024 ontvingen we 91 meldingen over het buiten stoken van vuur. Het aantal meldingen van geluidsoverlast is licht toegenomen; van 1.453 meldingen in 2023 naar 1.529 meldingen in 2024. In 2024 zijn we het aantal meldingen over evenementen apart gaan registreren: in totaal zijn er 479 meldingen binnengekomen.

Datum 15 mei 2025
Ons kenmerk 30225601/20250325/PM

Het aantal meldingen over geluidsoverlast door Schiphol nam in 2024 toe van 3.530 naar 4.420 meldingen (hoofdstuk 10). Ook het aantal melders van overlast nam toe naar 240 (in 2023: 185). Het aantal bodemwarmtewisselaars groeit licht in 2024 met 17. Van het totaal aantal systemen dat is geregistreerd (1.196) is 58% gevuld met (zout) water. Deze systemen geven bij een eventuele lekkage minder kans op bodemvervuiling (hoofdstuk 13).

Voortgangsrapportage Energie van de stad 2024

Wij werken aan een duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar energiesysteem van en voor iedereen om zo minder afhankelijk te worden van anderen voor onze energievoorziening. Dit doen we door zoveel mogelijk verschillende duurzame bronnen te benutten, inwoners en ondernemers te helpen met energie besparen en de infrastructuur klaar te maken voor duurzame energie. Zo blijft Utrecht een fijne en gezonde stad, nu en in de toekomst.

In 2023 is de CO₂-uitstoot in de stad verder gedaald met 8% ten opzichte van 2022. Dit komt met name doordat de landelijke elektriciteitsmix verder is vergroend door onder andere meer zon en wind op zee. Ten opzichte van 2015 daalde de CO₂-uitstoot met 31%. Het totale energiegebruik daalde in de periode 2015-2023 met 12%. Het aantal zonnepanelen tussen 2022 en 2023 is met ruim een kwart (26%) gegroeid. Het totaal aantal zonnepanelen staat gelijk aan het stroomverbruik van ongeveer 88.000 huishoudens.

In deze voortgangsrapportage zijn de resultaten van de activiteiten die we doen om energiearmoede tegen te gaan opgenomen. Het gaat bijvoorbeeld om het aantal energieboxen dat is uitgereikt (in 2024 bijna 5.800) of het aantal koelkastvouchers dat is verzilverd (660). Voor bedrijven en maatschappelijke organisaties zijn er respectievelijk 59 en 5 energiescans uitgevoerd. We zijn in oktober 2024 ook gestart met een subsidieregeling voor energievouchers voor (maatschappelijke) organisaties. Daar zijn er 2024 zeven aanvragen voor binnengekomen. We verwachten voor 2025 een stijging op basis van alle energiescans die eind 2024 zijn uitgevoerd. In het tweede kwartaal van 2025 starten we communicatiecampagne om bedrijven en organisaties te attenderen op de regeling.

Vanaf nu nemen we de resultaten uit de [zonnemonitor](#) onverkort op in de voortgangsrapportage. In 2024 heeft 38% van de daken een zonnepaneleninstallatie. Doordat dit jaar een andere methode is gebruikt en de techniek is verbeterd om het aantal zonnepanelen op daken inzichtelijk te maken, zijn de cijfers over 2024 niet met voorgaande jaren te vergelijken. We zien wel dat door netcongestie de groei van grote installaties niet toeneemt. We zien dat de cijfers van zon op dak bij bedrijven (16%) en bedrijventerreinen (22%) achterblijven bij andere doelgroepen (meer dan 30% van de daken zon op dak). Eind dit jaar sturen we u meer informatie over het [uitvoeringsprogramma Zon op dak en netoplossingen](#) toe.

We verwachten u met deze rapportages voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Bijlagen

Burgemeester en wethouders

Datum 15 mei 2025
Ons kenmerk 30225601/20250325/PM

1. Duurzaamheidsverslag 2024
2. Voortgangsrapportage Energie van de stad 2024
3. Bomenbalans
4. Voortgangsrapportage Meerjaren Groenprogramma 2024